

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
"29" 08 2025 р.

ЖИВОПИС

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИКИ:

доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства

доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталія ЗОЛОТАРЧУК

Наталія ГІЛЯЗОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	nataliia.zolotarchuk@ukd.edu.ua nataliia.hiliazova@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, аудиторії 510/511
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-zolotarchuk https://ukd.edu.ua/person/nataliya-gilyazova
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Живопис»

Усе більш важливого значення за для формування творчої особистості набуває художня грамотність. Це зумовлено необхідністю вдосконалення професійної освіти і формування та підвищення рівня розвитку творчої грамотності здобувачів освіти на заняттях з академічного рисунку, потребами розширення їхніх знань, умінь і навичок у художньо-творчій діяльності, використання тільки ефективних форм і методів професійної підготовки майбутньої творчої особистості.

Живопис, малярство є видом пластичного мистецтва, створення зорових образів за допомогою фарб, нанесених на будь-яку поверхню: натягнуте на раму полотно, папір, поверхню стін тощо. Мета викладання даної дисципліни – освоїти знання з теоретичних практичних основ живопису, методи та технічні прийоми виконання в кольорі.

Навчальна дисципліна «Живопис» в системі освіти та естетичного виховання має необмежені можливості для творчого розвитку здобувачів освіти. У визначеній послідовності висвітлює програмний матеріал запланованого засвоєння курсу «Живопис», що належить до обов'язкових дисциплін освітньої програми. У межах вивчення курсу здобувачі освіти створюють практичні завдання виконані з натури, а також творчі живописні роботи. В процесі виконання застосовують різноманітні техніки і матеріали.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- передавати пропорції, об'єм, колористику;
- оперувати тоном та кольором;
- точно передавати зображувану натуру за допомогою кольору;
- створювати графічні авторські роботи з індивідуальним підходом з живопису.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- на професійному рівні різними техніками живопису, а також матеріалом та інструментом;
- використовувати у практичній діяльності навички роботи з матеріалами;
- самостійно збирати та аналізувати інформацію отриману з Інтернет ресурсів.
- застосовувати здобуті знання та навички в галузях графічного дизайну та у вирішенні творчих завдань.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2025/2026).

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
СК 9.	Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і живопису (за спеціалізаціями)	<i>ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.</i> <i>ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.</i> <i>ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну</i>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3,4		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	60 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	168 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Дизайн-проектування
Композиція	Шрифти і типографіка
Кольорознавство	Формоутворення

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	Кіль-ть год.
1.	Етюд «Дари осені».	Відтворити натюрморт у кольорі, зобразивши максимальну кількість фруктів, овочів, квітів. Зображення квітів за допомогою технік за вибором (лесування, аля-пріма, по мокрому, пуантилізм – акварель). Передати характерні риси. Матеріал: акварель, гуаш, акрил. Формат: А2.	10
2	Натюрморт з гіпсовою деталлю	Лінійно-конструктивна побудова з дотриманням усіх пропорцій. Передати об'єму за допомогою тонального вирішення. Опрацювати постановку з виявленням світлотіньових відтінків, матеріальних якостей всіх елементів. Застосувати методи стилізації, узагальнення, абстракції. Матеріал: олійні фарби, акрил. Формат А2	20
3.	Декоративний живопис тематичного натюрморту	Композиційно розмістити зображення на площині аркуша. Конструктивно вирішити з урахуванням просторового положення. Визначити пропорційні співвідношення та перспективні скорочення, за допомогою колористичних побудов форми – живописне рішення великої форми і встановлення основних кольорових відношень, моделювання об'ємів, з урахуванням матеріалу предметів (<i>Стилізація – акрил</i>). Матеріал: акварель. Формат: А2.	10
4	Декоративний живопис пейзажу	Створити декоративний пейзаж. Висвітлити характер його відображення та перспективу, сприяючи збагаченню знань про основні просторові правила на площині. Передати плановість простору (скомпонувати, розвиваючи просторове мислення, зосереджуючи увагу на	10

		перспективне скорочення. Композиційне рішення варто починати з невеликих підготовчих начерків). Матеріал: акрил, полотно, 50x60 см.	
5	Живопис портрету	Виконати конструкційну побудову голови людини та розібрати її на площини, побудувати її об'єм чітко відпрацювавши деталі. Передати лінійно-конструктивну будову голови людини (чоловіка чи жінки) з дотриманням усіх порційних співвідношень. Максимально наблизитись до зображувальної натури. Кольорове зображення. Матеріал: акварель, А2	10
	Всього годин		60

Зміст самостійної роботи здобувачів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	120	168
Натюрморт з предметами побуту	20	34
Опрацювання матеріалу до Завдання 2,3	40	50
Етюди портрету	30	44
Опрацювання матеріалу до Завдання 4	30	40

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відповідно до нормативної бази УКД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з "Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та

визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних,

перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).

Аудиторні заняття з дисципліни «Живопис» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того щоб виключити можливість плагіату, тобто присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Важливим елементом у навчальному процесі є академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до цього викладач повинен надавати достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні завдань важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати,	Пояснювально-ілюстративний метод або	Диференційований залік

інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	інформаційно - рецептивний (сприйняття): (викладення нового матеріалу; наочний - приклади завдань, зразків); Практичний метод (передбачає засвоєння матеріалу шляхом виконання практичних, творчих пізнавальних завдань: виконання етюдів, ескізів до творчих живописних робіт)	Графічна (творча) робота
--	---	--------------------------

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Живопис» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає здачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді .

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання
54-60 / 37-40 – 5 А	Здобувач освіти у повному обсязі опанував матеріал та виконав всі завдання своєчасно; виконані роботи є акуратними, виконані з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання; студент володіє практичними вміннями на високому рівні; здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчального процесу; продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу та активність. Завдання виконано згідно з вимогами – правильне komponування їх урахуванням точки зору й лінії горизонту, вибір розміру, а також побудова предмету із відповідною формою і пропорцією, сформоване чітке уявлення про послідовність, організація світлових і тінювих напівтонів, упорядкованість зображення. Ретельна передача лінійно-конструктивного зображення з урахуванням перспективних скорочень і дотриманням якомога точніших пропорційних співвідношень, основних тонально-кольорових співвідношень, світлотіньове зображення та передача об'єму, цілісне сприйняття, володіння живописними техніками виконання.
50-53 / 33-36 – 4 В	Здобувач освіти загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до їх виконання, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. У роботі виконані майже всі вимоги – зображення грамотно скомпоноване і намальоване. У цілому робота гармонізована, ретельно оброблені форми. Допущені незначні недоліки, які легко виправити. Творча робота справляє враження добре виконаної, виявляє засвоєння предмета. Майже всі вимоги рисунку, живопису виконані. Але допущені серйозні помилки рисункового, колористичного характеру, що знижують якість роботи (наприклад, зображення на форматі дещо перебільшено).
45-49 / 30-32 – 4 С	Здобувач в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання живопису, закони колористики), вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки

40-44 / 27-29 – 3 D	Здобувач освіти в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився з частиною поставлених завдань або виконав завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому мали значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо); студент не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час роботи над завданнями (наявні похибки в роботі, які засвідчують неповне засвоєння практичних умінь та слабкі теоретичні знання студента, наприклад, недотримання лінії горизонту, пропорцій, нехтування конструктивною побудовою зображення та кольоровим вирішенням).
35-40 / 25-26 – 3 E	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, завдання мають значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо; завдання здано невчасно; ставлення студента до навчання, зокрема до виконання завдання не відповідальне.
0-34 / 0-24 2 F	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, робота має значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Живопис» є залік, який передбачає виконання останнього завдання.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гілязова Н. М. Рисунок. Живопис: навч. посіб. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2021. – 120 с.: іл. (порядковий номер 31434)
2. Іванов С. Основи композиції видання: навч. Посіб. Львів: Світ, 2013. 232 с.: іл. (порядковий номер 27377)
3. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції: навч. посіб. Львів: Вид-во Льв. Політехніки, 2014. 212 с.: іл. (порядковий номер 28851)
4. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
5. Куленко М. Основи графічного дизайну: підручник, К.: Кондор, 2006. 492с. (порядковий номер 10972)
6. Лукань В. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.

7. Лукань В. Рисунок: метод. посіб. до навч. курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 112 с.
8. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
9. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис Київ: ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164 с.
10. Сторожук Л. Живопис. Графіка: альбом. Харків: Золоті сторінки, 2017. 59 с.: іл. (порядковий номер 31592)
11. Сухенко В.О. Рисунок: навч. посіб. К.: BONA MENTE, 2004. 213 с. (порядковий номер 10365)
12. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. Посібник. Львів. Аверс, 2010. 496 с.
13. **Додаткова література**
 14. Губаль Б.І. Композиція в дизайні. Одно-, дво-, і тривимірний простір: посіб. для студ. вищ. навч. закл. Ів.-Фр., 2011. 240с.
 15. Прищенко С. Кольорознавство: навч. посібник. К.: Кондор, 2018. 436 с.:іл..
 16. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунку. К.: Техніка, 1997. 222 с.
 17. Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині ХІХ століття: Київ; Одеса: Вища школа, 1983. 206 с.
 18. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. «Дизайн-освіта 2008». Харків: ХДАДМ, 2008. 168 с.
 19. Мельничук І. Ю. Методика викладання живопису та композиції під час літньої практики. Вид-во «Емма», 2013. 104 с.
 20. Перепадя В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі: навчальний посібник. Львів: Палітра, 2003. 288с

Електронні інформаційні ресурси

21. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uwQylpjt6u0> (дата звернення: 20.08.2025р.)
22. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 2. URL: https://www.youtube.com/watch?v=QTsfz_PgNGo (дата звернення: 20.08.2025р.)
23. Етюд аквареллю. веб-сайт. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/etjudi-akvarellju-jak-rozvinuti-tvorchy-zdibnosti.html> (дата звернення: 20.08.2025р.)
24. Живопис овочів (перець). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VwyrstGal0> (дата звернення: 12.08.2025р.).
25. Зображення букету квітів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QDk7z9VvPr4> (дата звернення: 14.08.2025р.)

26. Маленькі секрети акварельного живопису. веб-сайт. URL:
<https://artclass.kiev.ua/uk/sekrety-akvarel%CA%B9noho-zhyvopysu/>
27. Натюрморт аквареллю. Акварельний живопис яблуко URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=VF2-zLPyjiI> (дата звернення:
11.08.2025р.).
28. Урок малювання гуашшю предмети побуту. URL:
<http://maliunok.com/urok-malyuvannya-guashshyu-predmeti-pobutu-urok-guashshyu-malyuvannya/> (дата звернення: 25.08.2025р.)
29. Уроки малювання. Рисунок рис обличчя людини. Продовження. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=EsOkMBe5fa4> (дата звернення:
27.08.2025р.)
30. Фрукти аквареллю: веб-сайт. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=hJlafP344GM>
31. Як малювати рот та губи в різних ракурсах та емоціях. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=gDc3-DYeNPg> (дата звернення:
27.08.2022р.)
32. "Sunflower Burst" Narrated Step by Step Transparent Watercolor Tutorial
(сонях аквареллю). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=3FVH0LefKLU> (дата звернення:
12.08.2025р.)
33. "Sunflower Burst" Narrated Step by Step Transparent Watercolor Tutorial
(сонях аквареллю). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=3FVH0LefKLU> (дата звернення:
12.09.2025р.)
34. Basic Flower watercolor- Sunflower(wet-in-wet. Arches rough) NAMIL
ART (сонях аквареллю). URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=vvc7dAULYnQ> (дата звернення:
12.09.2025р.)
35. How to paint a realistic Pear in Watercolor Botanical Art. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=YuQodpehiGQ>
36. How to Paint a Sunflower / Yellow Watercolor Painting. Як намалювати
сонях аквареллю. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EgIJGPodLJA>
(дата звернення: 12.09.2025р.)
37. How to paint still life with watercolor/art lessons/beginners/Навчальний
натюрморт аквареллю. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=r4dXJ3ZgCH0&t=104s> (дата
звернення: 22.08.2025р.)
38. Paint Along with Larry Hamilton - Nov. 6, 2013 - Watercolor - "Vase of
Flowers". Ваза з квітами. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=HGMoIyuxrac> (дата звернення:
14.09.2025р.)
39. Painting a Pear - Watercolor Time Lapse. (Живопис груші) URL:
https://www.youtube.com/watch?v=cQKcj_ix54Y (дата звернення:
12.09.2025р.).